

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

V Ljubljani v sredo 16. decembra 1863.

Gospodarske stvari.

Letni zbor kmetijske družbe krajske.

(Dalje.)

Gosp. Andrej Malič, odbornik kmetijske družbe in prvomestnik razstavnega odbora, je zboru popisal izid kmetijske razstave, ki je bila letos v Ljubljani. Sadna razstava letošnja je o žlahnih jabelkih druge vrste in pa v žlahnih hruškah bila dosti bolja memo prvih dveh, leta 1846 in 1847, čeravno marsikter imeniten sadjorejec ni nič poslal. Grojzdja je bilo dosti lepega in žlahnega. Čeravno je bilo razstavljeno marsikako dobro in tudi žlahno vino, so vendar vinorejci se premalo udeležili izložbe. Poljskih in vrtnih pridelkov je bilo obilo in lepih vsake vrste. Posebno zadovoljni pa moremo biti s tem, da reja murv in svilnih črvičev tako čvrsto napreduje na Kranjskem; kazali so nam to svilni (židni) pridelki in izdelki. „Novice“ morejo vesele biti, ako zdaj vidijo, da njih 20letni opomini niso bili glasovi v puščavi. Tudi kmetijskega orodja se izdeluje že na Kranjskem marsikaj. Lepa prednost naše razstave memo razstav družih dežel je pa bila ta, da po nevtrudljivi delavnosti zlasti častitega gosp. patra Benvenuta in gosp. Andreja Fleišmana je vse sadje bilo že z imenom na ogled postavljeno, ko se je razstava odprla; vsak je vedil, kaj ogleduje.

Razstavnikov v vsem skupaj je bilo 82. Ogledovalo je razstavo 1884 ljudi, ki so plačali po 10 novih krajc., tedaj je znesla vstopnina 188 gold. in 40 kr. Škoda, da je premalo ljudi iz kmetov prišlo ogledavat razstave, ktera je kaj dobra učilnica za sadjorejo in tudi za drugo gospodarstvo. To je mlačnost, katero moramo očitno grajati. Saj 10 soldov ni kónj!

Stroški vsi za razstavo so znesli 330 gld. in 23 kr.; tedaj je kmetijska družba iz svoje kase doplačala le 141 gold. in 83 kr., ker družba streliška je dobrovoljno za mal dnar (80 gold.) prepustila vse svoje prostore za razstavo, in je odbor skrbno ravnal, da ni po nepotrebnim trosil dnarja. Tù gré gospodu Maliču in gosp. Lasniku velika hvala. — Ko je gosp. Malič se v imenu kmetijske družbe zahvalil vsem, kateri so kaj svojih pridelkov poslali v razstavo in tako pripomogli, da se je dežela naša enmalo ponositi môgla z umnostjo naših gospodarjev, je opomnil še dvoje:

1. Razstava je pokazala, da pri nas na Kranjskem sadijo ljudje preveč sadja druge in tretje vrste, premalo pa sadja prve vrste, ali po domače rečeno, da imamo preveč manj vrednega, premalo pa žlahnega sadja. Žlahno sadje je več vredno, se bolje plača, in se tudi dalje drži; ali ni to dosti očiten dobiček za vsakega, kdor s sadjem hodi na trg?

2. Namesti da bi se sadje, kadar je zrelo, rahlo

obiralo, se pa silovito trese z drevés; to naredi, da se sadje otolče; to pa, da je za prodaj manj vredno in tudi preje gnjije. Skrbno obiranje že samo kaže umnega gospodarja.

Ko je gosp. Malič končal svoj govor, je gosp. predsednik Terpinč začel deliti sreberne svetinje in častne pisma, ki so bile v razstavi priznane razstavnikom. *)

(Dal. prih.)

Gospodarske skušnje.

* Da zajec sadnih dreves ne objeda, je bilo že več pomočkov v „Novicah“ naznanjenih; al tako lahkega pomočka še nisem bral, kakor ga sam skušam. Zato želim vsem gospodarjem to naznaniti. Jez imam dva sadna vrta, enega prav v borštu, družega pa zraven boršta. Pred več kot 20 leti je bilo lesëm več mladih dreves vsajenih; al zajci so jih prvo zimo tako poškodovali, da so se večidel posušile; treba je tedaj bilo drugih nasaditi. Od tega časa ravnam tako-le: Vsako jesen vsakemu mlademu drevesu na eno spodnjih vej toliko slame, kakor en prevest za snop, zavežem, tako, da konca preč visita. To je vse. Tako že delam blizo 20 let, in noben zajec mi od tega časa ni najmanjše škode pri teh drevesih naredil. Priporočam toraj vsem drevorejcem, naj se tega lahkega pomočka poslužijo.

* Čbele z majhno hrano čez zimo preživiti. Če ima panj veliko prostora od znotraj, pa malo dela ali satovja, odzadej mu prazni prostor zamaši s kakošno kožuhovino ali kakoršno koli suho rečjo, da čbele lože manjši prostor zasopejo in se tako grejejo, zlasti če je malo čbel. Tako manj povžijejo in ne pomrjô. To sem sam skusil. Ker pa je zdaj čas za tako delo, priporočam to vsem čbelarjem, kateri še tega ne vedó.

M. Š., kmet v Selcih.

* Malta iz žaganja je dober pripomoček proti vlagi in mokroti v naših hišnih zidovih. Ta malta se napravi, ako se navadno ugašeno apno z vodo podela, namesti peska pa s žaganjem zmeša tako, da se popolnoma z apnom sprime. Taka malta se ne hvali samo za novo zidovje, temuč tudi za omet starih in kolikor toliko mokrih zidov.

O goveji kugi na dalje.

Po poslednjem dopisu c. kr. general-komande zagrebške od 30. nov. goveja kuga v vojaški granici pa tudi v Bosni čedalje bolj odjenjuje. Če se pošast zopet iznova ne povrne, smemo upati, da je bode v malo tednih konec.

*) Ker še niso vsi razstavniki prišli ali poslali po svoje svetinje ali hvalne pisma, naj saj ne odlašajo predolgo.